

РЕШЕНИЕ

№ 7018

гр. София, 27.02.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 26 състав, в публично заседание на 16.09.2024 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Мария Шишкова

при участието на секретаря Веселина Григорова, като разгледа дело номер **6632** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производство по реда на чл. 145 – чл. 178 от Административно процесуалния кодекс (АПК) във вр. чл. 84, ал. 3 във вр. чл. 75, ал. 1, т. 2 и т. 4 от Закона за убежището и бежанците (ЗУБ).

Образувано е по жалба на Ф. Х. [дата на раждане] Общ. Х., А., гражданин на А., ЛНЧ [ЕГН] против Решение № 6913 от 12.06.2024 г. на председателя на ДАБ – МС, с което по реда на чл. 68, ал. 1, т. 1 от ЗУБ, на основание чл. 75, ал. 1, т. 2 и т. 4 от ЗУБ, му е отказано предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут, поради липса на предпоставките по чл. 8 и чл. 9 от ЗУБ.

В жалбата са изложени съображения за незаконосъобразност и необоснованост на оспорения административен акт. Застъпено е становище за допуснати съществени нарушения на процесуалните правила по чл. 35 от АПК и чл. 75, ал. 2 от ЗУБ. Твърди се, че решението е постановено при неизяснена фактическа обстановка и липса на задълбочен анализ на изложените в бежанската история релевантни обстоятелства относно наличието на основателни опасения от преследване, както и на реална заплаха за живота на жалбоподателя при връщането му в държавата по произход. В този аспект, се сочи, че съществено значение за спазване на нормативно уредения в чл. 33, т. 1 от Конвенцията за статута на бежанците (чл. 4, ал. 3 ЗУБ) принцип на забрана за връщане („non refoulement“) в държавата по произход, е обективното изясняване на актуалното към момента на постановяване на решението обществено и политическо положение, което се твърди да не е сторено в административното производство. В този аспект, се сочи, че за постигане на целите на

бежанското право - защита от бъдещо фактическо преследване, административният орган е бил длъжен да изясни доколко отношението на настоящата управляваща власт на талибаните в А. не създава риск за живота и сигурността на жалбоподателя, с оглед принадлежността му към етноса на таджиките. Изложени са подробни аргументи за неправилно приложение на изискванията на чл. 8 и чл. 9 от ЗУБ. Твърди се, че представените справки от Дирекция „Международна дейност“ при ДАБ – МС не дават възможност за обективен прочит на релевантните факти от личния бежански профил на жалбоподателя. От съда се иска да отмени оспореното решение и да върне преписката на административния орган, с оглед цялостно и всестранично анализиране на информацията, съдържаща се в представените доказателства.

Жалбоподателят не участва в проведеното съдебно заседание, въпреки редовното си уведомяване за датата и часа на провеждането му (л. 101).

Ответникът – председател на Държавна агенция за бежанците при Министерски съвет (ДАБ - МС), чрез процесуалния си представител – юрисконсулт Т. Г. оспорва жалбата. Застъпва становище за неоснователност на аргументите, с които се иска отмяна на оспореното решение. Счита, че жалбата следва да бъде отхвърлена като неоснователна и недоказана.

Софийска градска прокуратура не е изразила становище по жалбата и не участва със свой представител в съдебното заседание.

Административен съд - София град, Първо отделение, 26 състав, след като обсъди по отделно и в съвкупност приложените към делото доказателства, в контекста на становището на страните и съобразно правомощията си по чл. 168, ал. 1 във вр. чл. 146 от АПК, прие за установено от фактическа страна:

Административното производство е започнало по молба, заведена с вх. № ВР13 – 5027 (рег. № УП – 15 554) на 27.10.2023 г. в ДАБ при МС (л. 97) от Ф. Х., гражданин на А., [дата на раждане] Общ. Х., провинция Пондж Ш., А., съдържаща искане за предоставяне на международна закрила на територията на Република България.

В деня на завеждане на молбата – 27.10.2023 г., в присъствие на преводач от дари, е съставен Регистрационен лист (л. 95 – л. 96) и е изготвена Евродак дактилоскопна карта (л. 88). На жалбоподателя са връчени писмена покана за провеждане на интервю, Указания относно компетентния орган и реда за подаване на молба за закрила, както и досежно процедурата, която ще се следва, правата и задълженията, които чуждите граждани имат на територията на РБългария. Предоставен му е и списък на организациите, работещи с бежанци и чужденци, подали молба за статут с приемни в ДАБ при МС, а и информация за задълженията, които следва да съблюдава в центровете на ДАБ - МС.

Самоличността на жалбоподателя е удостоверена с декларация по чл. 30, ал. 1, т. 3 от ЗУБ, поради непредставяне на валидни документи, издадени в държавата по произход (л. 86). Чужденецът е декларирал съгласие за обработване на личните му данни за целите на производството по закрила, както и за събиране на официални данни от значение за производството по предоставяне на закрила от други органи и организации, включително и в страни, различни от страната му на произход (л. 82, л. 83 – л. 84).

В деня на завеждане на молбата за закрила жалбоподателят е бил настанен в Регистрационно – приемателен център (РПЦ) - [населено място],[жк]. Връчени са му Указания за правата и задълженията, които има в зоната за движение, принадлежаща към РПЦ – С., съгласно Решение на Министерския съвет, както и писмена

информация, съдържаща данни за местата, на които при необходимост може да получава допълнителна информация.

Към преписката е приложено становище от директора на Специализирана дирекция „М“ – ДАНС – рег. № М – 225 от 03.01.2024 г., в което на основание чл. 41, ал. 1, т. 1 от ЗДАНС, е посочено, че ако лицето отговаря на условията по ЗУБ, ДАНС не възразява на гражданина на А. Ф. Х. да получи закрила на територията на РБългария (л. 72).

В присъствие на преводач от дари, при изричното изявление на кандидата за закрила, че разбира смисъла на казаното при превода, е проведено първото интервю с жалбоподателя, което е документирано с Протокол, рег. № УП – 15 554 от 09.02.2024 г. (л. 68 – л. 70). Като причина за напускане на държавата си на произход през 2021 г., месец – два след установяване на властта на талибаните, жалбоподателят е посочил, че е бил служител на Службата за Национална сигурност в продължение на три години. Завършил е висше образование в Полицейската академия в [населено място]. Посочил е полицейското управление, в което е работил, както и че и брат му, и чичо му също са завършили Полицейската академия, и са били служители в Службата за Национална сигурност. В подкрепа на твърденията си е представил копия на документи с превод на български език. Кандидатът за закрила е заявил, че е роден в провинция П., но още в ранното му детство, когато е бил на 5 години, семейството му се е преместило в [населено място]. Въпреки, че в приложението към Регистрационния лист е отразил саморъчно, че всичките му роднини са останали в А., по време на интервюто жалбоподателят е казал, че баща му е починал, а майка му и седемте му братя са в И.. Като причина за напускането на А., чужденецът е посочил и етническият си произход – таджик. Разказал е за случай през 2019 г., при който по време на службата си в Националната служба за сигурност е бил хванат, бит и задържан в продължение на около 1 месец от талибаните. Посочил е, че е освободен след намесата на старейшините, но са му останали белези по лицето от упражненото насилие.

Чуждият гражданин не твърди лично да са му отправяни заплахи или да е имал проблеми заради етническата си принадлежност и религията, която изповядва. Посочил е, че най-напред е преминал границата с И., където е останал около месец, след това е отишъл в Турция и се установил за около 2 години, въпреки че престоят му е бил нелегален, без регистрация и документи. Жалбоподателят е заявил, че е преминал границата на РБългария нелегално и е подал молба за закрила само в България.

Към преписката са приложени, представени от жалбоподателя копия на документи с превод на български език, удостоверяващи твърденията в бежанската му история относно обучението му в Полицейската академия, Службата в Националната служба за сигурност, снимки, включително и идентични документи за един от братята му и чичо му.

На 28.05.2024 г. в присъствието на преводач от дари е проведено второ интервю с кандидата за закрила, документирано с Протокол рег. № УП 15 554 от 28.05.2024 г. (л. 25 – л. 26), при което е заявил, че е починала майка му и че след като талибаните са дошли на власт всичко, което е притежавало семейството му е било отнето от тях. Уточнил е, че само чичо му е останал в А., но с него не поддържат връзка.

На 06.06.2024 г. на председателя на ДАБ – МС е представено писмено становище от експерта провел интервютата, съдържащо предложение за отказ да бъде предоставен

статут на бежанец и хуманитарен статут на гражданина на А. Ф. Х. (л. 14).

При постановяване на оспореното Решение, административният орган се е позовал на официалната информация, отразена в Справки вх. № ЦУ-617 от 09.02.2024 г. и вх. № ЦУ-563 от 05.05.2023 г., изготвени от Дирекция „Международна дейност“ при ДАБ относно общото положение в А. и актуалната обществено-политическа и икономическа обстановка и отношението на талибаните към представители на предишната власт – военни, полицаи, служители на НПО и граждански организации (л. 15 – л. 17 и л. 18 – л. 22). В Справките е посочено, че талибаните продължават да поддържат и консолидират властта в А., което създава условия за относителна липса на въоръжен конфликт на фона на продължаващо ограничаване на основните права и свободи на гражданите на А., особено на жените и момичетата. Отчетени са – подобряване на средата на сигурност след напускане на силите на НАТО и запазване на относително равновесие на икономиката, въпреки ниското ниво, което влияе върху зависимостта на значителна част от населението от хуманитарно подпомагане. Наред с това, е посочено, че макроикономическото равновесие е сериозно застрашено от намаляващата хуманитарна помощ и успешната забрана на талибаните за отглеждане на опиумен мак, въпреки че търговията с опиум продължава, лишавайки селското население от доходи. Уточнено е, че талибанското правителство разчита на собственото си определение за приобщаване на съществуващата преди администрация, като изключва всички политически партии и участници, които са подкрепили присъствието на НАТО в А. и са участвали в борбата през последните четири десетилетия. Отбелязано е, че инциденти на бързи екзекуции, изтезания и задържания на лица, свързани с бившето правителство са докладвани за различни части на страната през първия семестър на правителството на талибаните. Наред с това обаче, е посочено, че през пролетта на 2022 г. е създадена комисия за връщане на политически и военни в изгнание, а повечето от държавните институции са запазили своите служители и продължават да предоставят услуги на приемливо ниво.

В мотивите на оспореното решение е прието, че в изложените по време на интервюто релевантни за бежанската история фактически данни не се съдържат такива, от които може да се приеме, че жалбоподателят е напуснал държавата си по произход поради осъществено спрямо него преследване заради раса, религия, националност, принадлежност към определена социална група, изразяване на политическо мнение и/или убеждение. Поставен е акцент върху липсата на твърдения за отправяни заплахи към личността на търсещия закрила по нито една от посочените причини, включително и за опасения от преследване. Отражено е, че не са установени данни, а и не са изложени твърдения афганистанският гражданин да е бил преследван, включително и да изпитва опасения от евентуални бъдещи подобни заплахи, имащи значение при преценката относно наличието на основанията по чл. 8, ал. 1 от ЗУБ. Заявеното усещане за застрашеност, обосновано с твърденията за служебната му ангажираност в Националната служба за сигурност до установяване на официалната власт на талибаните е възприето за недостоверно, с оглед представената информация за актуалното политическо и икономическо положение в страната. Направен е извод за липса на обективни данни за предприети дискриминационни мерки, нарушаващи правото на живот на кандидата за закрила в държавата му на произход, включително и за реални действия на преследване както от държавни органи, така и от организация/и, на която държавата не желае или не може да противодейства. Според административния орган, изложените причини от жалбоподателя, които са го

мотивирали да напусне А. не са правнозначими за търсената международна закрила, доколкото чрез тях не могат да бъдат установени дори и лични опасения. Прието е, че в настоящия бежански казус не може да се приложи принципът на съмнение в полза на кандидата, с оглед противоречията в бежанската история и изразената обща неудовлетвореност от положението в страната по произход. Така е обоснован извод, че жалбоподателят е мигрант, а не лице, нуждаещо се от международна закрила. Въз основа на тези факти, е направен извод, че молбата за предоставяне на международна закрила на територията на РБългария е подадена единствено с цел получаване на закрила. Под съмнение са поставени изложените твърдения за наличие на опасност и реален риск от застрашеност при завръщане в държавата по произход, като в този аспект са отчетени данните за изминалия значителен период от време от напускането на държавата по произход и настъпилата положителна промяна в средата на сигурност, включително и досежно социалното положение, макар и на незадоволително общо ниво.

По отношение на основанията по чл. 9, ал. 1 от ЗУБ административният орган е приел, че бежанската история не съдържа твърдения за наличие на реална опасност при връщане в държавата на произход, жалбоподателят да подлежи на наказание, свързано с лишаване от живот (смърт или екзекуция). В този аспект, са изложени съображения и за липса на обективни данни, въз основа на които може да се приеме, че Ф. Х. е напуснал А. поради реална опасност от тежки заплахи срещу живота и личността му, изтезание, нечовешко или унижително отнасяне, или наказание, както и да е бил обект на неправомерни посегателства или да е бил подложен на насилие. Прието е, че към момента положението в държавата по произход не дава основание да се приеме, че степента на несигурност е достигнала ниво на безогледно насилие с опасност от тежки посегателства, което да предпостави предоставянето на закрила на базата на общата ситуация в страната. Направен е извод, че жалбоподателят не е бил изложен, а и не съществува риск от тежки посегателства, по смисъла на чл. 9, ал. 1 от ЗУБ. Не са установени данни за обоснован страх от преследване, както и за заплаха за живота му, за да се приеме, че попада в уязвима група, поради което е отказано и предоставянето на хуманитарен статут.

Обжалваното Решение № 6913 е постановено на 12.06.2024 г. от председателя на ДАБ при МС (л. 9 – л. 13) и е връчено на жалбоподателя в присъствието на преводач на 19.06.2024 г. (л. 13).

В съдебното производство процесуалният представител на ответника представи актуална към 24.06.2024 г. Справка, изготвена от Дирекция „Международна дейност“ при ДАБ – МС вх. № ЦУ – 1525 от 24.06.2024 г. за политическата и икономическата обстановка в А. (л. 105 - л. 111), приобщена като писмено доказателство по делото.

Описаните релевантни за правния спор факти не се оспорват от страните и позволяват да се направят следните правни изводи:

Жалбата е процесуално допустима – депозирана е в предвидения в разпоредбата на чл. 84, ал. 3 от ЗУБ преклузивен срок (Решението е връчено на жалбоподателя в присъствие на преводач на 19.06.2024 г., а жалбата е заведена на 01.07.2024 г. - л. 6). Подадена е от лице с правен интерес от оспорването, срещу подлежащ на съдебен контрол за законосъобразност административен акт.

Разгледана по същество – жалбата е НЕОСНОВАТЕЛНА.

Оспореното Решение е постановено от компетентен административен орган – председател на ДАБ при МС, в кръга на нормативно определените му правомощия.

Оспореното Решение е издадено в предвидената писмена форма, при спазване на процесуалните правила, обезпечавачи ефективното участие, включително и личното упражняване на правото на защита от жалбоподателя.

Въз основа на приобщените доказателства е установено по несъмнен начин, че жалбоподателят е информиран писмено на разбираем за него език (дари) за реда, който ще се следва в производството по подадената молба за получаване на международна закрила, за правата и задълженията му, както и за организациите, които предоставят правна и социална помощ на чужденци (чл. 58, ал. 8 от ЗУБ). Своевременно и надлежно е уведомен за датата на насрочените интервюта, по време на които му е предоставена възможност да изложи бежанската си история и да ангажира доказателства в подкрепа на твърденията си, като за целта му е бил осигурен преводач на заявления от него разбираем език - дари. В приложените протоколи, с които са документирани проведените интервюта, жалбоподателят с подписа си е удостоверил липсата на възражения и необходимостта от допълнения в съдържанието им.

В съответствие с изискването на чл. 73 от ЗУБ, молбата е разгледана индивидуално, а на кандидата за закрила е предоставена възможност да изложи свободно и добросъвестно всички свои доводи, без ограничения за представяне и на доказателства в подкрепа на твърденията.

Решението е постановено и в съответствие с материалния закон.

Разпоредбата на чл. 8, ал. 1 от ЗУБ регламентира предпоставките (условията), при наличието на които на чужденец може да бъде предоставен статут на бежанец в Република България, а именно – да не може или да не желае да се ползва от закрилата на държавата си на произход, или да не желае да се завърне в нея, поради основателно опасение от преследване, основано на раса, религия, националност, принадлежност към определена социална група или изразяване на политическо мнение и/или убеждение. Наличието и основателността на опасенията се преценяват въз основа на данните от бежанската история на кандидата. В Регистрационния лист, както и в декларацията по чл. 30, ал. 1, т. 3 от ЗУБ жалбоподателят е посочил, че е [дата на раждане] в [община], Ислямско емирство А., гражданин е на А., с етническа принадлежност – таджик, мюсюлманин – сунит.

Законосъобразен е изводът на административния орган, че изложените, по време на интервюто, причини за напускане на държавата на произход не могат да бъдат свързани с нито едно от условията, визирани в разпоредбата на чл. 8, ал. 1 от ЗУБ. Кандидатът за закрила не твърди да е бил обект на преследване от държавни органи, от партии или организации или недържавни субекти в страната си на произход. Отрекъл е както той, така и останалите членове от семейството му да са имали проблеми поради религията, която изповядват или заради етническата си принадлежност. При проведеното второ интервю е посочил е, че майка му също е починала в И. където са и всичките му братя, а в А. е останал само чичо му. Кандидатът не твърди да е бил заплашван лично или спрямо него да е упражнявана някаква форма на насилие. Няма данни да е осъждан или да е преследван наказателно от официалните власти. Изложеното, дава основание на съда да приеме, че обосновано и законосъобразно административния орган е приел, че липсват законовите основания на жалбоподателя да бъде предоставен статут на бежанец.

Споделима е и преценката за липса и на предпоставки за предоставяне на хуманитарен статут. Разпоредбата на чл. 9, ал. 1 от ЗУБ предвижда, че за да бъде

предоставен хуманитарен статут на чужденец, освен че същият не следва да отговаря на изискванията за предоставяне на статут на бежанец, е необходимо да не може или да не желае да получи закрила от държавата си по произход заради опасения, че ще бъде изложен на реална опасност от тежки посегателства като: смъртно наказание или екзекуция; изтезание, нечовешко или унижително отнасяне, или наказание; както и на тежки заплахи срещу живота или личността, поради безогледно насилие, в случай на въоръжен конфликт.

В представената справка от Дирекция „Международна дейност“ при ДАБ – МС, на която се е позовал в мотивите на решението си административният орган, се съдържа информация, че областта, в която е живял със семейството си жалбоподателят не е територия на „въоръжен конфликт“. Въз основа на данните за устойчивост на икономиката, макар и на сравнително ниско ниво, е направен обоснован извод, че за жалбоподателя не съществува проблем да се върне и да продължи да живее в държавата си по произход. Направен е обективен анализ на представената от него информация по повод на подадената молба за закрила, въз основа на който е прието, че в конкретния случай няма добре обоснован страх от преследване и индивидуализиране на заплахата за живота на кандидата, за да са налице основания за предоставяне на хуманитарен статут в Република България.

Законосъобразно, преценявайки всички относими факти от бежанската история, административният орган е приел, че не са налице сериозни и потвърдени основания да се счита, че единствено на основание присъствието си на територията на държавата си по произход, жалбоподателят би бил изправен пред реален риск да се превърне в обект на заплахата, релевантна за предоставяне на хуманитарен статут.

Не могат да бъдат споделени съображенията в жалбата относно липсата на обективна и пълна преценка на всички обстоятелства от значение за положението в страната по произход, с което е обосновано искането за връщане на преписката със задължителни указания относно правилното приложение на материалния закон. Административният орган е спазил всички изисквания на закона, както при провеждане на административното производство, така и при постановяване на административния акт, предмет на съдебен контрол в настоящото производство.

Административният орган е обосновал решението си след задълбочено и всестранно установяване на релевантните факти, преценявайки, че по отношение на жалбоподателя не е налице нито опасност за живота и свободата, нито опасност от преследване поради националност, раса, религия, принадлежност към определена социална група или политическо мнение, нито реална опасност от тежко посегателство като изтезание, нечовешко или унижително отнасяне, или наказание. Спазени са и изискванията, обезпечаващи правото на лично участие и на защита. В мотивите на административния акт на анализ е подложена и информацията в представените доказателства от жалбоподателя.

Приобщената в съдебното производство актуална справка за общото политико – икономическо положение в А. не дава основание за различен извод относно законосъобразността на проведеното административно производство. Жалбоподателят твърди, че е напуснал държавата си по произход през 2021 г. няколко месеца след установяване на властта на талибаните, но не сочи през този период спрямо него лично да са прилагани репресивни мерки, да е упражнявано насилие или да е бил подложен на преследване. В представена справка от Дирекция „Международна дейност“ при ДАБ – МС се съдържа информация за отношението на

талибаните към лица, свързани с предишното правителство, според които повечето мъже – служители в държавните министерства са били помолени да се върнат на работа, като за целта през пролетта на 2022 г. е създадена комисия, за да се улесни връщането на политически и военни личности в изгнание. Отражено е, че Международната кризисна група отчита спорадичен характер на репресиите и относително нисък брой, въз основа на които е направено заключение, че талибаните не са имали „общонационална политика за преследване на всички бивши правителствени служители“. Посочено е, че нарушенията на амнистията са обяснени с прояви на лична неприязън, а не на възприета политика на правителството. Потвърдена е позицията, че настоящата власт е декларирала желание служители на бившата афганистанска национална армия да се присъединят към техните редици, като е започнала кампания за набирание на бивши служители от Афганистанските национални сили за отбрана и сигурност. В този смисъл, не са налице обективни данни, установени от събраните по делото доказателства, включително и в дадените от жалбоподателя лични обяснения за наличие на реален риск от преследване, по смисъла на чл. 8, ал. 4 от ЗУБ, при връщането му в държавата на произход. Подобен извод не може да бъде изведен от представените актуални Справки за положението в А. и по отношение на твърдяното опасение в жалбата, че жалбоподателят може да бъде обект на преследване дори и само заради напускането на страната, което се твърди да е възприемано като демонстрираното желание за възприемане на западен модел на поведение, несъответен на обичайните норми на поведение в А..

Изложеното дава основание на настоящия съдебен състав да приеме, че обжалваното решение съответства на изискванията за обосновааност и законосъобразност, поради което жалбата като неоснователна и недоказана следва да бъде отхвърлена.

От процесуалния представител на ответника не е заявена претенция за разноски, поради което съдът не дължи произнасяне по този въпрос. Направените разноски за възнаграждение на участвалия в съдебното заседание преводач, в размер общо на 50,00 лева остават за сметка на бюджета на Съдебната власт, съгласно разпоредбата на чл. 92 от ЗУБ.

Мотивиран от изложеното и на основание чл. 172, ал. 2, пр. последно от АПК във вр. чл. 85, ал. 4 във вр. чл. 84, ал. 3 от ЗУБ, Административен съд - София – град, Първо отделение, 26-ти състав

Р Е Ш И:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на Ф. Х. [дата на раждане] Общ. Х., А., гражданин на А., ЛНЧ [ЕГН] против Решение № 6913 от 12.06.2024 г. на председателя на ДАБ – МС, с което по реда на чл. 68, ал. 1, т. 1 от ЗУБ, на основание чл. 75, ал. 1, т. 2 и т. 4 от ЗУБ, му е отказано предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут, поради липса на предпоставките по чл. 8 и чл. 9 от ЗУБ.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване с касационна жалба в 14-дневен срок от съобщението на страните пред Върховен административен съд на Република България.

СЪДИЯ:

